

**UCHWAŁA NR XII/82/2019
RADY MIEJSKIEJ W ULANOWIE**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy i Miasta Ulanów na lata 2020 - 2022

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2019r., poz. 506 ze zm./ oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz. U. z 2019r. poz. 1111 ze zm./ - Rada Miejska w Ulanowie uchwała:

§ 1. Przyjmuje Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy i Miasta Ulanów na lata 2020 – 2022 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Ulanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2020r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Ulanowie

mgr Waclaw Piędel

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
GMINY i MIASTA ULANÓW
NA LATA 2020 – 2022**

Spis treści :

I. WPROWADZENIE.....	3
II. PODSTAWA PRAWNA.....	4
III. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020 – 2022 DLA GMINY I MIASTA ULANÓW.....	5
IV. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE I MIEŚCIE ULANÓW	5
V. CELE PROGRAMU.....	9
VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	12
VII. PRACA Z RODZINĄ	12
VIII. ASYSTENT RODZINY.....	12
IX. INNE FORMY WSPARCIA W RAMACH REALIZACJI CELÓW.....	13
X. ANALIZA SWOT.....	13
XI. WSPARCIE RODZINY NA POZIOMIE GMINY.....	15
XII. ADRESACI PROGRAMU.....	17
XIII. SPODZIEWANE EFEKTY.....	17
XIV. ŹRÓDŁA FINASOWANIA PROGRAMU.....	17
XV. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	18
XVI. PODSUMOWANIE.....	18

I. WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wiele – problemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 adresowany jest do rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a jego celem jest przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

II. PODSTAWA PRAWNA

W celu zapobiegania i rozwiązywania istniejących problemów , z jakimi borykają się rodziny, powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 dla Gminy i Miasta Ulanów, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych .

Jego opracowanie i wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym , do których należą:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 roku poz.2277 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz.506 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin” Za życiem „ (Dz.U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.
9. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2019 r. poz. 1482 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.z 2018 roku poz. 2220 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019 r. poz . 670 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.)

III. ZAKRES „GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020 – 2022 DLA GMINY I MIASTA ULANÓW”

„Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022 dla Gminy i Miasta Ulanów stanowi kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programie na lata 2016 – 2019. W programie bardzo mocno akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze. Ta grupa odbiorców wskazywana jest bezpośrednio w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE I MIEŚCIE ULANÓW

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Problemy społeczne w gminie Ulanów rozwiązuje przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy z instytucjami, ze szkołami, Posterunkiem Policji w Ulanowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku, Sądem Rejonowym w Nisku, kuratorami sądowymi, Zespołem Interdyscyplinarnym.

Gminę i Miasto Ulanów według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. zamieszkiwało 8563 mieszkańców. W 2018 roku z pomocy społecznej korzystało 192 rodzin, w tym liczba rodzin z dziećmi – 132. Dożywianiem w szkole objęto 201 dzieci.

Liczba uprawnionych do pobierania zasiłków rodzinnych – 541 rodzin

Liczba uprawnionych do pobierania funduszu alimentacyjnego -31

Liczba uprawnionych do pobierania świadczenia wychowawczego – 480 rodzin, wypłatą świadczenia wychowawczego objęte było 935 dzieci

Liczba uprawnionych do pobierania świadczenia dobry start – 551 rodzin, wypłatą świadczenia objęto 849 dzieci.

Tabela Nr 1 – Powody przyznawania pomocy społecznej w 2018 r

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba Rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	159	469
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	168
W tym: Wielodzietność	29	168
Bezrobocie	78	269
Niepełnosprawność	96	215
Długotrwała lub ciężka choroba	89	240
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	36	135
I prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem		
W tym:	19	58
Rodziny niepełne		
Rodziny wielodzietne	5	28
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	5	9
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowania się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1

Tabela Nr 2 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2018 r

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
RODZINY z Dziećmi OGÓLEM	192	570
o liczbie osób :	60	60
1		
2	32	64
3	27	81
4	27	108
5	28	140
6 i więcej	18	117

Głównymi powodami przyznawania pomocy było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Grupa robocza Zespołu Interdyscyplinarnego w Ulanowie w 2018r. rozpatrzyła 19 niebieskich kart. U wielu tych rodzin interwencje ze strony policji były wielokrotne a ich powodem był alkohol.

Na dzień 31 grudnia 2018r. z terenu gminy i miasta Ulanów 5 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych oraz 1 dziecko umieszczone jest w placówce opiekuńczo –wychowawczej.

W 2018 roku 5 rodzin w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze było objęte pracą asystenta rodziny.

Codziennemu życiu mieszkańców Gminy i Miasta Ulanów towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi. Zmuszają one część społeczności do szukania różnych form pomocy, w tym korzystania z pomocy społecznej.

W grupie klientów znajdują się osoby w różnym wieku, ale wszyscy oczekują zainteresowania się ich losem instytucji pomocowej.

Osoby i rodziny korzystające ze wsparcia OPS w Ulanowie zwracają się o pomoc do instytucji wielokrotnie z przyczyn bardzo różnych, dotkliwych i kumulujących się.

Z reguły brak pracy powoduje ubóstwo, tenże niedostatek sprawia, że rodzą się patologie i zachowania dysfunkcyjne w rodzinach, powstają na tle zaburzonego funkcjonowania choroby i niemożność samodzielnej egzystencji ,a to jest przejawem niezwłocznych działań dla pomocy społecznej.

Trudności finansowe gospodarstw domowych w Gminie i Mieście Ulanów powodują, że wiele rodzin doświadcza różnych deprivacji, które zaczynają się przekładać na niską jakość życia wtedy, gdy dochodzi do utrwalania się oraz narastania negatywnych czynników.

Do najważniejszych czynników, które negatywnie wpływają na kondycję psychiczną ludności można wymienić:

- utrwalanie się ubóstwa,
- trudny dostęp do pewnych obszarów życia społecznego,
- problemy dotyczące poszczególnych grup społecznych, które z racji kształtowania się niekorzystnych czynników (mniej lub bardziej zawinionych) doświadczają wykluczenia lub szczególnie silnej ekspozycji na zagrożenie ubóstwem i wykluczenie społeczne np. osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych, alkoholowych, osoby będące ofiarami przemocy, dzieci z rodzin o deficytach wychowawczych.

Brak możliwości rekompensowania kolejnych potrzeb powoduje drastyczny spadek poziomu życia rodziny, prowadzi często do zaniedbań w sprawach wychowawczych i opiekuńczych, a konsekwencji może powodować powstanie kolejnych niekorzystnych zjawisk, takich jak: alkoholizm, przemoc w rodzinie, osłabienie więzi rodzinnych a nawet przestępczość. Niepokojącym zjawiskiem staje się dziedziczenie biedy i negatywnych wzorców.

Negatywne wzorce wyniesione z domu rodzinnego stają się przesłanką do destruktywnych zachowań grupy dzieci i młodzieży.

Z doświadczeń z pracy miejscowych pedagogów, którzy pozostają w stałym kontakcie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ulanowie wynika, że narastają problemy w szkołach.

Coraz wyraźniej potwierdza się u uczniów:

- brak aktywności społecznej młodzieży
- słaba aktywność uczniów w uczestniczeniu w zajęciach pozalekcyjnych
- stosunkowo wysokie poczucie braku bezpieczeństwa wśród uczniów szkół podstawowych
- słabe więzi rodzinne, stosunkowo niskie zainteresowanie rodziców problemami swoich dzieci (większość uczniów nie rozmawia ze swoimi rodzicami o nurtujących problemach)
- wczesny wiek inicjacji alkoholowej –
- powszechne spożywanie alkoholu, duża dostępność i akceptacja ze strony dorosłych
- łatwość dostępu do narkotyków
- powszechne palenie papierosów

Postawa dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu wymaga działań edukacyjnych i wychowawczych za które to działania odpowiedzialna jest gmina m.in. poprzez funkcjonujący system oświaty.

Działania te to:

- tworzenia przyjaznego i bezpiecznego środowiska wychowawczego w szkołach przeciwdziałanie wszelkiemu wykluczeniu społecznemu,
- stwarzanie warunków do rozwoju talentów i zainteresowań uczniów,
- zmniejszenie liczby uczniów zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu edukacji
- zapobieganie negatywnym skutkom niewłaściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży
- wspieranie rozwoju małego dziecka, poprzez upowszechnianie różnych form edukacji przedszkolnej.

Nie ulega wątpliwości, że stała współpraca ze środowiskiem rodziców stanowi podstawową gwarancję skuteczności działań wychowawczych podejmowanych przez szkołę, dokonywania przez uczniów postępów w nauce oraz zapewnienia im bezpieczeństwa, a także przeciwdziałania różnym formom negatywnych zachowań społecznych wśród młodzieży.

V. CELE PROGRAMU:

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie i mieście Ulanów.

CELE SZCZEGÓŁOWE :

Cel 1.	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą OPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny w Ulanowie
Czas realizacji	Działania ciągłe

Cel 2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów) 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
Zakładane rezultaty	1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny 2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych 3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ulanowie i Kurzynie Średniej, szkoły, PCPR w Nisku
Czas realizacji	Działania ciągłe w latach 2020 - 2022

Cel 3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny 3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży 4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej, parafie, placówki oświatowe, Gminne Centrum Kultury , Urząd Gminy i Miasta , GKRPA w Ulanowie
Czas realizacji	Działania doraźne

Cel 4.	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny 5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby

Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku, Centrum Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, komisariat policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog, kuratorzy sądowi, Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Ulanowie
Czas realizacji	Działania doraźne

Cel 5	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej 2. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową
Zakładane rezultaty	1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych 2. Wszelkierona i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie, posterunek policji, placówki oświatowe
Czas realizacji	Działania ciągłe w latach 2020 - 2022

Cel 6.	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, ,
Zakładane rezultaty	Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych
Realizatorzy	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku
Czas realizacji	Działania doraźne

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z gminy i miasta Ulanów. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Do realizacji poszczególnych celów prowadzić będą działania , których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny . Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy . Działania wspierające rodziny odnoszą pozytywny skutek, gdy są prawidłowo rozpoznane. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dziecka, kształtowanie właściwych wartości i norm w procesie wychowania.

VII . PRACA Z RODZINĄ

Praca z rodziną ukierunkowana jest na wzmocnienie więzi uczuciowych , pomoc w integrowaniu rodziny z otoczeniem , pomoc w odbudowie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, minimalizowanie czynników negatywnych dla dziecka. Praca na rzecz rodziny musi być prowadzona przez wykwalifikowaną kadrę w formie poradnictwa specjalistycznego , terapię , pomoc prawną. W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań wszystkich instytucji i służb działających na rzecz rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie realizuje działania wynikające z ustawy poprzez profilaktykę oraz budowę lokalnego systemu wsparcia we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.

VIII . ASYSTENT RODZINY

Rodziny mające trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych są wspierane przez asystenta rodziny , który jest zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ulanowie. Asystent pomaga rodzinie w przewyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Jego zadaniem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania sytuacji kryzysowej rodziny. Asystent rodziny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są ściśle powiązane. Zadaniem asystenta rodziny jest wzbudzanie w podopiecznych wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowanie działań do tej pory uznawanych za niemożliwe. Przy wykonywaniu swoich obowiązków asystent współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami i osobami specjalizującymi się w dziedzinach na rzecz dziecka i rodziny. Po zakończeniu pracy z rodziną asystent nadal monitoruje jej funkcjonowanie. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednego asystenta rodziny nie może przypadać więcej niż 20 rodzin.

IX. INNE FORMY WSPARCIA W RAMACH REALIZACJI CELÓW:

- 1) Wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych
- 2) Systematyczna współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej
- 3) Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo
- 4) Edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach
- 5) Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną

X. ANALIZA SWOT

W oparciu o diagnozę sytuacji rodzin w gminie i mieście Ulanów

opracowano analizę SWOT wskazując mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, tj. czynniki wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na funkcjonowanie rodzin.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - dobre rozeznanie sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - dobra współpraca instytucji zajmujących się problemami społecznymi, - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników OPS, odpowiedzialnych za realizację wsparcia, - znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników OPS, - zapewnienie kadrze OPS szkoleń - działalność Interdyscyplinarnego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ulanowie - zatrudnianie Asystenta Rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - działalność na rzecz rodzin instytucji oraz 	<ul style="list-style-type: none"> - pogłębianie stanu bezradności wśród młodych ludzi, - niska aktywność społeczna - wyuczona bezradność , postawa roszczeniowa, - brak mieszkań chronionych, - brak programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy, - ograniczone środki finansowe na realizację zadań, - ograniczony dostęp do specjalistów (psychiatra dziecięcy, neurolog), - długotrwała zależność osób i rodzin od pomocy społecznej , - bierna postawa części beneficjentów pomocy społecznej w rozwiązywaniu problemów życiowych, - współwystępowanie różnych problemów społecznych wśród części rodzin korzystających ze wsparcia OPS, - społeczna akceptacja dla nadużywania alkoholu,

<p>placówek oświatowych ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - fachowa kadra nauczycielska - możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczyciel – rodzic - system stypendialny dla dzieci, - otwartość na współpracę, - realizacja programów profilaktycznych, - realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, - możliwość otrzymania dotacji na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - mała skuteczność dotychczas podejmowanych działań, - brak wykształconej kadry specjalistycznej zajmującej się pracą rodzin dysfunkcyjnych - brak ośrodków wsparcia na terenie gminy - wzrost spożycia alkoholu wśród osób młodych - brak możliwości alternatywnych dla młodzieży - marginalizacja problemów osób starszych
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - polityka państwa przyjazna rodzinom, - wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina, - wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny, - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych - stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia przez rodziny z różnych form wsparcia - możliwość pozyskania środków zewnętrznych, - możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi, - zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> bezrobocie, ubóstwo, - emigracja zarobkowa, - negatywny wpływ mediów na dzieci i młodzież - postawa roszczeniowa, - wykluczenie społeczne, - postępująca dysfunkcyjność rodzin, - zanikanie więzi rodzinnych, - rozpad rodziny, - wzrost liczby rodziców którym ograniczono władzę rodzicielską, - rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, uzależnienia , alkoholizm) - małe zainteresowanie rodziców formami spędzania wolnego czasu i potrzebami duchowymi własnych dzieci - przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich alkoholu i palenie papierosów - wzrost liczby osób niepełnosprawnych , starszych , chorych - wzrost kosztów utrzymania rodziny - wypalenie zawodowe pracowników

XI. WSPARCIE RODZINY NA POZIOMIE GMINY

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela wskazuje ten podział:

Tab. 1 Podział zadań i kompetencji w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
Profilaktyka – wspieranie rodziny	Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy adopcyjnej	
Asystent rodziny Placówka wsparcia dziennego Rodziny wspierające Inne podmioty działające na rzecz rodziny	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka Placówki opiekuńczo – wychowawcze Usamodzielnienie Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) Rodziny pomocowe	Ośrodek adopcyjny Regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Gmina jest pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu. Jej działania nakierowane są na udzielenie rodzinie wszechstronnej pomocy, tak, aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami i by w efekcie nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną i zmierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, by możliwy był jak najszybszy powrót dziecka pod ich opiekę. Działania te ustawodawca nazywa „wspieraniem rodziny”, i mogą one mieć charakter działań profilaktycznych lub zmierzających do reintegracji rodziny.

Jednym z nowatorskich działań w systemie wsparcia rodziny jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej. Asystent rodziny rozszerza dotychczas stosowane metody pracy socjalnej o nowe, w założeniu bardziej skuteczne sposoby rozwiązywania złożonych problemów rodzin niewydołnych opiekuńczo – wychowawczo poprzez intensywną, wielokierunkową

i długofalową pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania asystenta mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i problemów. Należy podkreślić, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych działań i obowiązków, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Działania podejmowane w ramach nowego systemu mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro, okresowo musiało zostać umieszczone poza rodziną.

Nową formą pomocy rodzinie są rodziny wspierające. Zadaniem tych rodzin jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca nie ma wyręczać, lecz aktywnie pomagać w przezwyciężaniu kryzysu w rodzinie wspieranej. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od ich pomysłowości i inicjatywy. Współpraca między rodzinami daje niepowtarzalną możliwość dzielenia się doświadczeniem i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Na terenie Gminy i Miasta Ulanów brak jest placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

W przypadku nie możliwości zapewnienia opieki i wychowania dzieci przez rodzinę powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanej formie pieczy zastępczej:

10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej :

30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

XII. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców gminy i miasta Ulanów. Adresatami są dzieci i rodziny z terenu gminy i miasta przeżywające trudności w sferze opiekuńczo –wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje, czy zachowania patologiczne w rodzinie przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

XIII. SPODZIEWANE REZULTATY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami poprzez zrealizowanie celów szczegółowych
2. Podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w realizację programu
3. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym
4. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny , dzieci i młodzieży
5. Zmiana postaw społecznych
6. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego

XIV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 odbywać się będzie w ramach środków pochodzących z budżetu Gminy i Miasta, dotacji oraz środków pochodzących z programów rządowych z zakresu wspierania rodziny .

XV. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych działań. Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Ulanowie, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowywane przez OPS. Stała obserwacja realizacji wyznaczonych celów pozwoli na ewentualne dookreślenie obszarów, które poddane zostaną ewaluacji.

XVI. PODSUMOWANIE

Program wspierania rodziny w Ulanowie na lata 2020-2022 zawiera najważniejsze cele i kierunki działań, podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie. Przyświecającą ideą jest przekonanie, iż to rodzina w pełni gwarantuje właściwy rozwój człowieka. Dlatego szczególnie ważne staje się wspieranie niewydolnych rodzin naturalnych pozostających w kryzysie. Niniejszy Program opracowany został w celu realizacji powyższych zadań.